ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4815 — 11/24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 13 ՐԱՄԱԶԱՆ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4815

درعلیه ده غلطه ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալաթայ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	գրշ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար նահանգներու համար տարեկան	49	ֆրանկ
» » » » վեցամեայ	28	»

Գրասի փոխարէն փոստի փող կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ձեռագրեր բաշխուած ծանօթագրեր չեն վերադարձուիր։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մինչ կը կարծուէր որ ԷԹԷ հարաւ-ամերիկեան խնդիրն վրայ հարաւ-ամերիկեան խնդիրն վրայ հարաւ-ամերիկեան Վէնէցուէլայի ու Բոլոմպիոյ կողմէն պիտի բացուէր, այժմ երեւոյթները այնպէս կը ցուցնեն թէ հարաւ. Ամերիկայի հիւդ հարաւային ծայրէն պիտի սկսի նիկ, այն է Արժանթինի և Չիլիի հանրապետութիւններէն, որոնք հարաւային Ամերիկայի ամէնէն վարի կողմը կը տարածուին հիւդ այնպէս ի՛նչպէս որ պէտք երկու հանրապետութիւններն ալ հարաւային Ափրիկէի ամէնէն ստորին մասերը գրաւած էին։ ԵԹԷ Անգլիոյ, Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց բարեկամական միջնորդութեանց հակառակ կարելի չըլլայ իրաւախոհութեամբ լուծել այս երկու հանրապետութեանց վէճը, անոնց ընելիք պատերազմը շատ աւելի ահեղ ու ծանր հետեւանքներ կրնայ ստանալ քան Բոլոմպիոյ և Վէնէցուէլայի միջեւ բացուելիք պատերազմը, որ բարեբաղդաբար կ'երեւի թէ սկսելիք չունի լրջօրէն։ Չիլի և Արժանթին բաղադրեալ միւս երկու հանրապետութեանց՝ աւելի զօրաւոր են, և թէպէտ Չիլի Արժանթինէն նուազ ընդարձակ ու մեծ է, թէ տարածութեան և թէ բազմամարդութեան կողմէ, հարիւր 777600 քառ. քիլոմէթր մակերեսոյթ և 3,314,000 բնակիչ ունի, մինչ իր հակառակորդը ունի 2,789,400 քառ. քիլոմէթր տարածութիւն և 4,100,000 բնակչութիւն։ Բայց և այնպէս Չիլիի հանրապետութիւնը համարուած է հարաւային Ամերիկայի ամէնէն ծաղկեալ ու բարգաւաճ տերութիւնը ու աւելի զօրաւոր Պրազիլիայէն հաւը։ Մանաւանդ Չիլիի ծովային ոյժը դերազանց առաւելակշռութեան համարու մը ունի, և քանիցս լաւագոյնած է Պոլոմպիոյ և Բերուի հանրապետութեանց միացեալ ոյժերը։ Այնպէս որ ԷԹԷ խնդիրը ծովու վրայ լմնալիք ըլլայ, հաւանօրէն Չիլի կը յաղթանակէ։ Սակայն Արժանթին կրնայ կանգնիլ յարձակիլ Չիլիի վրայ ցամաքային տրչաւանքով և զարնել դայն այնպիսի տեղեր, ուր Թշնամին նաւերը ՀԷս մը չունի կրնան տալ իրեն։ Եւ թէպէտ Անտեան զարհուրելի լեռները բնական հիանալի պատուարի մը պէս կը դառնան երկու տերութիւնները իրարմէ, բայց անցանելի կիրճեր և ճամբաներ կան։ Մանաւանդ որ այնչափ երկարաձիգ ընդարձակութիւն մը ունին որ երկու հակառակորդներուն համար անգամ անհնարին է տեսնելուին բոլոր երկայնութեամբ զինուորական հաստակուած շրջաններ դնել և ամրութիւններ կառուցանելով բոլոր կիրճերը և անցնելիք ճամբաները պաշարել։ Եւ զարմանալին այն է որ հարաւային Ամերիկայի բոլոր հանրապետութիւնները—տարբեր ձեւ կառավարութիւն չունի արդէն ալիւարի այդ մասին մէջ—շատ անգամ այնքան շնչին պատճառներով ու այնքան արագութեամբ իրարու հետ պատերազմի կը բռնուին, որքան Եւրոպայի մէջ անհաներ մեծամարտութեան կռիւ դիմեն իրարու դէմ մեծապատ չինչ պատրաստներով։ Բոլորն ալ խորհրդարանական կառավարութիւններ ունին, և շուտով կը բորբոքին և շուտով զէնքի կը վազեն որսի երթալու, պէս, մինչդեռ դրեթէ ամբողջն ալ միևնոյն ծագումը, կրօնքն ու լեզուն ունին, բայց Պրազիլիայէ որ միայն կը տարբերի լեզուով ու ծագումով. որովհետեւ փորթուկալեան գաղթականութիւն է և փորթուկալերէն կը խօսի, մինչ մնացեալները բոլորն ալ սպանիական ծագում և լեզու ունին։ Եւրոպայի և հին աշխարհի մէջ՝ սովորաբար միապետութիւններն էին որ աւելի դիւրաւ և յաճախակի պատերազմի կը բռնուէին տանեով իրարու դէմ, ալ ես հարաւային Ամերիկա ծայրէ ծայր հանրապետութիւն է, և սակայն դրեթէ տարի չկայ որ անոնցմէ մէկ երկուքը կռուի չբռնուին։ Չնայելով թէ առանց Խորհրդարանի հաւանութեան չեն կրնար շարժիլ, բայց ամէն Խորհրդարան ալ կուտայ այդ հաւանութիւնը։ Ըսել է թէ բուն իսկ կառավարող դասակարգն է որ պատերազմ կ'ուզէ։ Հանրապետական կառավարութիւնները պատերազմի մասին վար չեն մնար, և կրնայ ըսուիլ թէ կը գերազանցեն իսկ։ Ո՛չ ազգէն նախկին Ճունասանի և Միլլին Դոյու իտալական հանրապետութիւնները գրեթէ միշտ պատերազմի մէջ էին իրարու դէմ և շատ աւելի կատաղութեամբ դիրքը կը փնտռէին, մինչեւ անգամ Միլլին դարու ուսուցական իւլանութիւնները։ Բայց դեռ ամէն յոյս կորսուած չէ. առաջին հաւանական է թէ Արէս չկրնայ յաղթանակել Աթենասի ի հարաւային Ամերիկա, այսինքն պատերազմը՝ խաղաղութեան, մանաւանդ որ Չիլի զիմման կողմը կ'երեւի, տեսնենք տեսը համար որ խնդիրը ծովու վրայ որոշուելիք ձեւով պատերազմը չէ որ պիտի ըլլայ։

*** Բայց ԵԹԷ ձգենք հեռուստ Ամերիկան ուեւրոպա դառնանք, ամէնէն աւելի ուշադրաւ դէպք կը տեսնենք հոն, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին այն յայտարարութիւնը՝ չոր ըրաւ Խորհրդարանին մէջ թէ արտաքին խնդիրներու մասին կատարեալ համաձայնութիւն գոյացեր է Իտալիոյ ու Ծրանսայի միջեւ։ Այդ խօսքը կը նշանակէ՝ թէ երբեակ դաշնակցութեան մէջէն իտալական մասնակցութիւնը խզելով՝ տարաձայնու մոռ եղող պայմանագրութիւնը չնորոգելու վրայ, այդ չի նշանակեր թէ Իտալիա պիտի միանայ երկեակ դաշնակցութեան հետ։ Բայց դի կարելի չէ երեւակայել որ մեծ տէրութեանց փոքրագոյնը համաձայնի առանց դաշնակցի մնալ, մանաւանդ իր նախկին դաշնակիցներէն բաժնուելէն անմիջապես եռքը, որոր համար կ'ենթադրուի թէ Ծրանսայի հետ համաձայնութիւնը կը նշանակէ դաշնակցութիւն Եւրոպայի մեծ հոսանքներուն հետ։ Իսկ թէ ի Գէրլին և ի Վիէննա կը քնանան քաղաքագէտները, և ի Լանտոն գոց աչքով կը դիտեն Իտալիոյ միանալը Անգլիոյ երկու ծանուցեալ թշնամիներուն հետ, այդ ուրիշ խնդիր։ Բայց թէ ինչո՞ւ վրայ դրին իտալական թուղթերը, քանի որ յայտնի է թէ չառանգական թուղթերը քաղաքականութեան ներքաշուն են, որոր պատճառը դրնայ մեկնուիլ անով որ աշխարհի մէջ Ծրանսայէն աւելի դիւրահաւան ու դիւրաթար ժողովուրդ չկայ, դաշնակից մը աւելի ունենալու, մանաւանդ իր թշնամիէն դաշնակից մը պակսցնելու համար ալ ու փափաքը այնչափ կը գինովցնէ իր գլուխը, որ Մ. Բրինէթիի յայտարարութիւններէն չառ աւելի թեթեւ ցոյցերով և երեւոյթներով իսկ պատրաստ է զգուշի ուրախութենէ և իր ասկեշտ քսակին բերանը բանալ Իտալիոյ թուղթերուն դէմ։ Եւ Մաքիաւելի հայրենիքը եղող Իտալիան ալ արդէն ի՞նչ կը փընտռէ —հրապարակ մը՝ ուր իր ապրանքները ցչէ, և սակայն մը՝ ուր իր թուղթերը դին ընենա։ Աւդ, Ծրանսայէն տարբեր ո՞ւր պիտի կրնար գտնել իր այդ երկու իղձերուն պատասխանը։ Եւ Ծրանսայի դաշնակից համարուած Ռուսիան ալ տարիներէ ի վեր ի՞նչ կ'ընէ արդէն,— անոր ասկիները քալելէ աւելի տարբեր բան մը կ'ընէ։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՀՈԳԵԽՕՍԱԿԱՆ

ՆԵՐԱՄՏԱՏՈՒՄԸ

Հոգեբան բժիշկ մը գիտակցութեան հանդէսի մը մէջ կը տեղեկացրեր թէ՝ իր դեռատի սպասուհին զառանցանքի միջոցին սահման կերպով կ'արտասանէր լատինէն քերթուածներ, առանց սակայն լսողներէն գիտնալու. արդարեւ շատ զարմանալի և շատ ալ հետաքրքրական կողմ մը կը ներկայացնէր սոյն երեւոյթը, որուն՝ հոգեբանական արտաբոնութիւնը կրնայ թափանցել միայն։ Բժիշկը ի յայտ կը բերէր այն բոլոր զարգացումները՝ որոնք թելադիր եղան հոգեկան սոյն երեւոյթին արտայայտումին, աւելցնելով թէ՝ ինք հեռաւորութեան ջերմ սիրահար մը ըլլալով, ամէն առաւօտ իր սենեակը քաշուած՝ լատինէնէն կտորներ կ'արտասանէր. իր դեռատի սպասուհին որ նոյն միջոցին սենեակին մէջ զբաղած կ'ըլլար ոչ է գործով մը, կը լսէր արտասանութիւնը, առանց երբեք սովորել ջանալու և անուշադրաբար իսկ հասկնալու։ Սպասուհիին օրհասական գալարումներուն և բուռն ղեղձգութեանց ու զգեցումներուն առկ կատարելագոյն ի յայտ կը բերուէին հոգւոյն ամէնէն անանձնական գաղտնիքները՝ ի՛նչ ուրախութեան ու ի՛նչ ցաւերու։ Ինչպէս՝ Ֆ

կը գրէս թէ նկատի առնելով գաւառին տրուիլը և վիշտ՝ իր հաւանութիւնը կուտար իրենց ամուսնութեան և գինքը կը հրաւիրէր իսկոյն Աւստրալիա դառնալ։ Գեղեցիկ դերասանը իր ցաւէն ու յուսահատութենէն այնչափ զգածուցուս որ անձնասպան եղաւ։

* *

Զինավարժութեան եղկան հանդէս մը կատարուեցաւ վերջերս Լոնտոնի մէջ, սուսերամարտիկ տիկիններու քլիւպին կողմէ։ Ծանօթ է արդէն որ բազմաթիւ են Անգլիոյ մէջ զինավարժութեան սիրահար կիները և այս պատճառով քլիւպ մը կազմած են, որուն կ'անդամակցին հարիւրաւոր կիներ։ Այս տիկինները վերջերս մոտաւոր են Լոնտոնի ամենէն նշանաւոր ամբիոնս սուսերամարտիկները հրաւիրել՝ իրենց հետ չափուելի զինահանդէսի մը մէջ, որ վերջերս տեղի ունեցաւ բաղմաթիւ հանդիսաւորներու և մանաւանդ հետաքրքիր կանանց ներկայութեամբը։

Գրեթէ երկու ժամ Լոնտոնի հայ-լայֆին պատկանող եղեսունի չափ քաջարի տիկիններ չափուեցան մայրաքաղաքին ամենէն ճարտար սուսերամարտիկներուն հետ։

Քաղաքական Լուրեր

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Լոնտ Ռոզպէրիի ճառին առթիւ։—Պ. տ'Էթուրնել տը Բոնսթաթի բաց նամակը։—Թրանսվալի պատերազմը։

Բարիզ, 9 դեկտ.։—Լորտ Հէրի Դնսլանտաղորդութիւնը Ֆրանսական պատուիրակ և Լոնտոնի նախկին դեսպան Պ. տ'Էթուրնել ազ Բոնսթաթի սա բաց նամակը ուղղած է Լորտ Ռոզպէրիի, Զէմպէրֆիլտի մէջ անոր խօսած վերջին ճառին առթիւ։

«Սիրելի Լորտ Ռոզպէրի,

«Մէյ մը Անգլիա չէր որ կը պատսպէր Զէմպէրֆիլտի ձեր ճառին։ ձեր անուան հեղինակութիւնը ձեր սահմանագլուխներէն անդին կ'անցնի և այն խնդիրը, որուն վրայ կը ճառէիք, չի կրնար անտարբեր թողուլ մարդկութիւնը։ Հարաւային Ափրիկէի մէջ յարատեւող առասին դերկատարները երկու ժողովուրդներ են միայն, բայց ամբողջ քաղաքակրթութիւնը իրենց վրայ կը հանդիսանայ։ Արդ, հիմա, ինչպէս դուք ալ այնքան պերճախօս կերպով ըսիք, պատերազմը կայ։ Մենք ոչ իւրքանչիւրը պէտք է յուսայ այդ դատարանի զարգացմանը։ Ներկայ դիւանագիտութիւնը, որքան կը մեղմցնէ անոնց ազդեցը, այնքան կը մեղմցնէ անոնց ազդեցութիւնները և խոխտաշարժումները։ Եթէ կ'ընդունիք որ բոլոր մարդոց մէջ համանման խիղճ մը կը սկսի արթնալ, պիտի մերժէ՞ք իր ձայնը լսելի ընելու իրաւունքը։ Կը զարմանամ սակայն թէ Եւրոպա կ'ողբայ Թրանսվալի պատերազմի վրայ։ Զայն յուզող ցաւագին կարեկցութեան մէջ առանց մեծարժէք նշան մը գտնուելու, ձեր երկրին դէմ թշնամութիւն մը միայն կը դանէք անոր մէջ, Եւրոպայի առեւտրական մէկ նշանը, հետեւաբար Անգլիոյ համար մեկնելի պատճառ մը՝ բոլորովին խուլ մնալու օտար որ և է ձայնի։ Ներեցէք որ ցաւ յայտնեմ այդ չափութեան համար։ Ոչ, Եւրոպայի արհամարհածը պատերազմն է և ոչ թէ Անգլիան։ Լաւ գիտցէք թէ ոչ թէ ձեր թշնամիները, այլ ընդհակառակը, ձեր բարեկամներն են որ կը առարկեն, տեսնելով Անգլիան բանուած պատերազմի մը, որուն միակ ելքը կայ կամ՝ մեր մերժելը և կործանումը։ Ուրեմն սկսեցէք դժնդակ մտառանջութենէն և յուսմանը վրայ առնոյց որ ձեր բարեկամները եղան Եւրոպայի մէջ, և հանգիստ վայրկեան մը զանգ առնոյց անոր դէմ ելլելու համար։ Գիտէք արդէն թէ ես ալ անոնցմէ եմ, ինչ որ ասացուցած եմ։ Չէ եղած մէկը որ ինծի չափ փափաքած ըլլայ տեսնելու որ իմ երկիրս ու ձերը փոքրաւոր են դիրքնք բաժնող թիրիմացութիւնները։ Մէն անգամ որ, նոյն իսկ ամիրկեան խնդիրներու մէջ, երբ ասած եմ թէ մենք ազնիւ ենք, Եւրոպի Ժողովին մէջ յայտարարած եմ, առանց ունենալու ինքզինքս վատաբանելու երկիւղը։ Շատ անգամներ, ուրիշ բաներու թիրամբիր Ֆրանսացիներու հետ, իմ հայրենակիցներուս Անգլիան ցոյց

ըլալով, այդ անձին անդուակ մեռնելովը Մահկիլ Մայոր է, բարեհաճեցաւ հրամայել որ այդ գեղեցիկ Դարագիրքի յոյն հասարակութեան անունը արձանագրուի։ Ցունաց Պարիզաբնակներն Խան ժողովը որոշեց այդ սաբիւ երախտագիտական ուղերձ մը մատուցանել յոյս կայս. Գահոյից։

ՄԱՐԱՆՆԵՐ.—Տիարդէքիրի կուսակալութիւնը խնդրած է ձեռնհաս պաշտօնատներն որ նահանգին մէջ անցեալ տարի երեւան եկած և ամբողջովին չլնչուած մարախներու հունձերը հաւաքելու համար հարիւր հազար դրուշ յատկացուի։ Իւրաքանչիւր օխային քսան փարա տրուելու համար, սակայն ձեռնհաս պաշտօնատները պատասխանեց թէ այդ դումարը չափազանց է և միանգամայն դրամով մարախ եթէ հաւաքուի, զեղծումներ պիտի գործուին, ինչ որ փորձով հաստատուած է. հետեւաբար պէտք է լնել որ ժողովուրդը ձրիաբար հաւաքէ, բայց կերի, լաթի եւայլն ծախքերը նահանգին կողմէ տրուին։

ՊԵՐԼԻՆԻ մէջ արեւելեան հնութեանց համար հաստատուած թանգարանին անունը Պէրկամայի Թանգարան դրուեր է։

ԲԱՐԻԶԻ բժշկական համալսարանը Նլան Թաշէի մեքրոպոլենական աշխատանային անօրէն ազգ. Ռէմլիժէրի տուաւ այն մրցանակը որ հաստատուած է, առուլաղահական ամէնէն լաւագոյն երկասիրութեան տրուելու համար։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Վերջին շաբթուան մէջ գրաւեան մահերուն թիւն է 236 որոնց 1ը՝ կեղծմշէկ, 6ը՝ կոմբոխաէ, 3ը՝ հարսանիքէ, 3ը՝ թիֆոյէ, 18ը՝ ընչազրկական գործարաններու հիւանդութիւններէ և մեսնոցներու հիւանդութիւններէ։ Ասոնց մէջ 2ը՝ ինքնասպանութիւն։

ԹՐԷՖԻԼԻ ՕՐԱՑՈՒՑԸ.—Քրիսթիսոս աղա պարանին կողմէ հրատարակուեցաւ Թրէֆիլի Օրացոյցը 1902 տարուան համար՝ գեղարուեստական չքեղ ապագրութեամբ։ Այդ օրացոյցը որ հինգ դրուշ կ'արժէ, ձրի կը տրուի երկու տուփ Թրէֆիլի սիգարէթ գնողներուն։ 2—6

VIN DE PEPTONE

Այն անձերը, որոնք հիւանդութենէ տկարացած են կամ ազէկ չեն մարսեր իրենց կերածը, պէտք է խմեն վեհ տը բէբրօն տը Շաբոր, որ իր մէջ կը պարունակէ լաւ գինի և եղան միս, բերսինին կողմէ մարսուած վիճակի մէջ։ Զօրացուցիչ գեղերուն մէջ ամէնէն ազդու և սնուցիչ դեղն է, որ ուժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Ազգային Լուրեր

Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Աւետ. Տ. Գէորգ Սրբազան այս առաւօտ Պարիզաբնակներ մէջ Ս. Պատարագ Հոր շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ն. Սրբազնութեան ստացած ասկի և արծաթ պատուանշաններուն առթիւ։ Նոյնպէս շնորհաւորական այցելութիւն տուին Կրօնական Ժողովի անդամները, Պարիզաբնակներ պաշտօնէութիւնը և Մայր. Եկեղեցիի դպրաց դասը։

—Ս. Պատարագ Հոր կարգադրութեամբ Ղալաթիոյ մատենադարանին բարեգործական կարգութեան համար երէկ Արմաշուհորընծայներէն Տ. Գրիգոր վարդապետ Պալատեան կարեւոր աշխատութիւններ կատարեց։ Մատենադարանը՝ որ ժամանակի մը ի վեր անխնամ վիճակի մէջ մնացած էր՝ երէկուընէ սկսեալ բոլոր գիրքերը լեզուներու կարգով կարգի դրուեցան, ինչպէս նաև իրենց փոշոտ վիճակէն մաքրուելով հեռաշեան կարգի պիտի դրուին, իւրաքանչիւր գիրքերու վրայ թուանշաններ փակցուելով։

—Սամսունէն կը գրեն մեզ գրելու. 5 Թուով. «Զեր թերթին 4802 թուոյն «Շաբաթական Նօթերու» շարքին մէջ, Սամսանի նկատմամբ ոչ-առասպել կարծուած դիտողութեանց կու գանք մենք ևս բացատրելու թէ։ Իբր թէ Աւանոյեանի եպիսկոպոսին օրինական ծախքերուն համար 30 ոսկիի գումարը Գաւառական Ժողովը, կրօնական Ժողովը, Քաղաքական Ժողովը որ իր կարգին, չեն կրցած հայթայթել և քահանայի մը հետ փոխառութիւն կնքեր են, ըստ Արէտի։ Սամսունի երկու քահանայ ուելի չունենալուն՝ պաշտօնապէս կրօնական ժողով չունի։ Գալով Քաղաքական Ժողովին, այդ մէջը կազմալուծուած վիճակի մէջ էր. անդամներէն մէկուն քաղաքէն բացակայ և երեքին ալ հրաժարած ըլլալուն համար. որով մնացեալ անդամները, նոյն իսկ մէկն ալ առանց լուր տալու, Թաղական Խորհրդոյ առենապետին հետ միանալով, այդ փոխառութիւնը կնքած են, առն մը մէջ, առանց Առաջնորդական Փոխանորդի ներկայութեան ու դիտութեան։ Մինչդեռ Գաւառական Ժողովը, երբեք տեղեկութիւն չունենալէ զատ այն փոխառութենէն, Ժողովի անդամ կանչուած չէ։ Աւելի զարմանալին սա է թէ Գաւառական Ժողովի անդամներէն Ն. և Մ. էֆէնտիները, կանխատեսելով Քաղաքական Ժողովի կազմալուծուած վիճակը և այդ գումարին տնտեսելու պէտքը, առաջարկած էին Քաղաքական Ժողովի դիւանին՝ առ քառնական ոսկի իբր փոխառութիւն։ Ուրեմն, Ժողովը չընդունելով եղած այս առաջարկը։ քահանայի մը հետ փոխառութիւն կը կնքէ։ Այդ պարագային ո՞վ կ'ըլլայ պատասխանատու, Սամսունցին թէ՝ Քաղաքական Ժողովի դիւանը ու Քաղաքական Խորհրդոյ առենապետը, որոնք այս կերպ ըրած են յանդգնութիւն վիճակին։ Սամսունցին գիտէ իր ընտրած Առաջնորդին ծախքերը հոգալ, որուն առաջարկը խանութ մը մտած առեն ձերբակալուած, բայց յետոյ փախած էր։

ԿԱՌԻՒ ԱՐԿԱԾ.—Վարձու կառք մը, երէկ, Բ. Դրան մօտ, կոխուռեց պարսկի էշավար մը՝ Աղէպ անուն որ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Կառապանը՝ Սրբի ձերբակալուեցաւ։

ԿԵՂԾ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ չատ մը յոռի արդիւնքներ տուաւ, որոնց ամէնէն ընդհանրապէս ու անեռներէ է ջղային հիւանդութիւնը։ Այսօր ամէն մարդ՝ տարբեր ձեւերու տակ՝ ենթակայ է ջղային հիւանդութեանց ու և է տեսակին. փափկակազմ կիներ մանաւանդ՝ բնաւ զերծ չեն անկէ։ Դիւրագրգռութիւն, անքունութիւն, կէս գլխուցաւ, սրտի փափխում, մարելիք. քնաշրջիկութիւն, իսքրի, սիաթիք եւն. եւն. արդիւնք են ջղային հիւանդութեանց։ որոնք հիմնապէս և ապահով կերպով կը բուժէ ՎԱԼԷՌԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻՒՌԻԼՕ անուն դեղը, որ կը ծախուի ամէն տեղ։

ՆԵՐԿԱԾ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հեւեւապէս պղտաուութենէ, իր անձին համար պէտք եղած գնումները ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պատսպարուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւեւոր, տոկուն և հոմմատաբար ժամն հովանոց, ներ կը ծախուին, Դալաթիա կամուրջին դէմ, ամ ու ձախ անկիւնները, Դալաթիոյ համբաւաւոր հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԹԱՏ ՀԱՑԵՂԱՆԻ երկու խանութները, ուր մեծաքանչ և այլ ազնիւ կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները ՝ նոր պէս փոխելու համար։

ԹՐԷՖԻԼԻ ՕՐԱՑՈՒՑԸ.—Քրիսթիսոս աղա պարանին կողմէ հրատարակուեցաւ Թրէֆիլի Օրացոյցը 1902 տարուան համար՝ գեղարուեստական չքեղ ապագրութեամբ։ Այդ օրացոյցը որ հինգ դրուշ կ'արժէ, ձրի կը տրուի երկու տուփ Թրէֆիլի սիգարէթ գնողներուն։ 2—6

VIN DE PEPTONE

Այն անձերը, որոնք հիւանդութենէ տկարացած են կամ ազէկ չեն մարսեր իրենց կերածը, պէտք է խմեն վեհ տը բէբրօն տը Շաբոր, որ իր մէջ կը պարունակէ լաւ գինի և եղան միս, բերսինին կողմէ մարսուած վիճակի մէջ։ Զօրացուցիչ գեղերուն մէջ ամէնէն ազդու և սնուցիչ դեղն է, որ ուժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամենայն Քրիստոնեայից)

ՎԱԼԵՐԱՆՈ, 23 դեկտ.— Ցայտաբերութիւն մը դէպի ծով կը հրաւիրէ ազգային պահակազօրքերու երկրորդ մասը։ Արձակուրդ ստացած բոլոր սպաները եւ բերուեցան։

ԲԷՐԼԻՆ.—Երէկ խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ Ռուսիոյ դեսպանին և չինական պատուիրակներուն միջեւ՝ Մանչուրիոյ դաշնադրութեան խնդրին համար։ Չինական պատուիրակները քանի մը կարեւոր փոփոխութիւններ առաջարկեցին նոյն դաշնադրութեան համար։

ՏԱՐՄԵՆԱՍ (Պալճիական).—Դատաբանը, երէկ, ամուսնալուծման վճիռ արձակեց Հէսի մեծ դուքսին և մեծ դքսուհիին համար։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ.—Համպուրկիոյ Քորեսբանտիոն կ'իմանայ թէ Քիոս շոգենաւին մէջ մուկ մը մեռած գտնուեր է կասկածելի տխանիշներով։ Շոգենաւը մեկուսացուեր և կատարեալ ապտենխումի մը ենթարկուեր է։ սակայն շոգենաւին մէջ ոչ ոք հիւանդացած է։

ԲԱՐԻԶ.—Փրանսայի Երեսփ. Ժողովը ընդունեց 1902ի երկամեայ ռազմական եւմասոյցը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քրոնսթատէն կը հեռագրեն լրագիրներուն թէ Մաք Մէնիք հրամանատարը ինքնուն զինուորներով Վրէսֆորթէն դէպի Վալի հովիտը յատկացած տեղ յարձակում մը կրեր է իսկ ուելի բազմութիւն Պոէրներու կողմէ։ Կառաղի ճակատամարտ մը եղաւ Անգլիացիները պարտուորուեր են եւ քաշուիլ՝ իրենցմէ երկու սպայ ու հինգ զինուոր վիրաւորուելէ ետքը։

—Լորտ Քիչէնր կը հեռագրէ թէ Տաման գեղապետին հրամանատարութիւնը տակ գտնուած զօրագունդին յատկացուած Թաֆէլզքորի մէջ (Օռանժի գաղթավայրին մէջ) յանկարծակի յարձակում մը կրեր են ուր հարիւր Պոէրներու կողմէ որոնց յաջողեր են գրաւել բլուրը։ Տաման, վշտի մը գլուխ անցած, փոքրիկ է արգելք ըլլալ Պոէրներու յառաջացումին, բայց այս վերջինները առաջին անգամ բարձունքին վրայ հասնելով, անկէ սկսեր են բուռն հրացանաձգութիւն մը կատարել Անգլիացիներուն վրայ։ Տաման ու ընկերները կռուեր են, մինչեւ որ բացի չորսէն ամէնքն ալ սպաննուեր կամ վիրաւորուեր են։ Յետոյ անգլիական զօրագունդին մնացած մասը յաջողեր է վերստին գրաւել նոյն բլուրը։ Անգլիացիներուն կորուստն է երկու սպայ ու 20 զինուոր մեռած և երեք սպայ ու 17 զինուոր վիրաւորուած։ Պոէրներուն կորուստնէ վեց մեռեալ։ Բիւնիւկիքնի զօրագունդը որ վրայ հասած էր, Պոէրները հալածելով անոնցմէ հինգը գերի բռներ է։

(Ամենայն Նախիջեւան)

ՔՈՊԵՆՀԱԳ, 23 դեկտ.—Ընդհանուր ընդդիմութիւն մը կայ Անթիլեանց դանիական սատարողները Մ. Նահանգաց ծախելու մասին։ Խորհրդարանը ընդհանուր քուէարկութիւն մը պիտի կատարէ առաջիկայ պայմանագրութիւնը վաւերացնելէ առաջ։

ՀՌՈՄ.—Այն եկեղեցական որոշումներուն առթիւ զոր Խորհրդարանը քուէարկեց, նիստերու դադարումէն առաջ, իտալական լրագիրները կը խօսին Իտալիոյ եկեղեցական բարեցմանը և Ռանթի գեներալ բարձրացմանը վրայ զոր արդիւնք կը համարին Իտալիոյ ու Ֆրանսայի բարեկամ յարաբերութեանց։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կը հաստատուի այն զրոյցը թէ Աւստրոյ Երեսփ. Ժողովը պիտի լուծուի քիչ ատենէն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պուէնոս-Այրէսէն կը հեռագրեն թէ Արժանթինի հանրապետութիւնը Անգլիոյ ներաւարութեանը ենթարկեր է՝ Զիլէի հետ ունեցած վէճը։ Արժանթինի կառավարութիւնը եռ կանչեր է Սանթիակոյի (Զիլէ) իր դեսպանը։

—Բրէմիրիայէն կը հեռագրեն թէ Պոէրները ծանր պարտութեան մը մատնեցին Անգլիացիները՝ Պէկէնհէրլայի մօտերը։ Անգլիացիներուն կորուստը չատ է։

ԼԻՎԼԲՈՒԼ.— Ամերիկայէն առնուած լուրերը գիներու բարձրացում ցոյց տուած ըլլալով վերջին գինը բարձրեր էր՝ 6)1(75։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Մէյլ կ'իմանայ թէ նախագահ Քրիւկէր լուրջ քննութենէ մը եռաք՝ իբրեւ հաշտութեան բանակցութեանց հիմնակէտ ընդուներ է կէս պաշտօնապէս իրեն եղած առաջարկ, որուն համաձայն մէկդի կը թողուի բացարձակ անկախութեան պայմանը։ Քրիւկէր նախագահզայման դրած է սակայն որ ասիկայ հարաւային Ափրիկէի զատ զինուորական հրամանատարներու հաւանութեան ենթարկուի։

ԲԱՐԻԶ.— Մանչուրիոյ դաշնագրին մասին բանակցութիւններ սկսեր են Բէքինի ռուսական դեսպանին և չինական իշխանութեանց միջեւ։

ՀԱՑԵՐԸՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
479 Բերա Մեծ Փողոց 479

Այս անգամ եւս յարգոյ յաճախորդաց կը ծանուցանէ թէ ձմեռուան վերաբերեալ ամէն տեսակ նոր ապրանքներ բերել տուած է։ 783 7—10

ՍԱԿԱՐԱՆ

Վաղը, Լաթիֆոյ Մենդեան ասոյին առթիւ, Ղալաթիոյ Սակարանը դոց պիտի ըլլայ։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օտ. Գանսոլիսէ Սեռի Դ.	Օ. Ա.	27	16
Ամէնէն բարձր գին	»	27	07
Ամէնէն վար գին	»	27	08
Բուսմէլի Եղկ. զգ.	Ֆր.	105	12
Ամէնէն բարձր գին	»	105	62
Ամէնէն վար գին	»	105	12

ԲԱՆԱԳԻՐ 11 Դեկտեմբեր

Օտ. Գանսոլիսէ Սեռի Դ.	Ֆ. Դ.	27	03
Բուսմէլի Եղկաճուզի	Ֆր.	105	—
Օսմանիէ		—	—
Ծէմի		12	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Գազէթի Ծէնէրալ Օթոմ.		0	10
Սօս. Ֆր. Եանի է Վալէօռ		0	12
Օսմ. Ռազմ. Քնկ.		3	70
Ֆրանսէզի բանկան.		5	55
» ժելիսանս		1	40
» պարտատ.		470	—
Բանքա Դ. Գալաթա		465	—
Թրամվայ		98	—

ՓՈՂԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լ. Նասան ամիս	Ղրշ.	110	10
» » » տէր	»	111	10
Տարիկ » »	Ֆր.	22	81
» » » տէր	»	23	81
Գերլին անանցեալ տէր	Մարք	18	57
Վիեննա տէր	Ֆլոր.	24	—

ԴՐԱՄԱՐԿՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ի Լիվրանցնց	Ղրշ.	37	36
Անգլիական ասկի	»	110	08
Ոսկի ֆունտէն	»	90	20
Գրիվնէ	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկեայ	»	108	03
Մէճիտիէ	»	94	20
Բուսի Եղեկուցած	Օ. Ա.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտ	94	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	19	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	24	37
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զգ.	24	37
Օսմանեան Գանքա	11	12
Ռուսական 1890	101	50
Հելլենական 5 %	29	—
» Մենոպոլ	42	—
Գալիցիական 1882	84	—
Իսթրանդէն թունիթիէ	106	50
Տօմինիոն	104	—
Բրազիլ	4	—
Ոսկեայ եղեկաճուզի	12	50
Գերմանուհիէ	25	365

ՓԱՐԻԶ, 23 Դեկտեմբեր

Ֆրանս Ռանթ 3 %	100	15
» » 3½ %	101	20
Սամ. Գանս. սէրի Դ.) բաց.	24	95
) զգ.	24	92
» » » Բ.	50	30
» » » Գ.	27	15
Սամ. Գայս. Գանքա	Ֆր. 526	—
Օսմանիէ	» 455	—
Բուսմէլի եղեկաճուզի	» 105	75
Սամ. մարտաուան	» 521	—
Սամ. Ծէմի	» 311	—
Գրիգորիէ Թիւրք 4 %	499	—
Քէյֆի Լիոնէ	997	—
[illegible]	» 100	95
[illegible]	» 75	50
Թրամվայ	» 199	75
[illegible]	» 25	150
[illegible]	» 3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Դեկտեմբեր

Ֆրանս Լուսանի վրայ	» 239	50
Բուսմէլի եղեկաճուզի	» 100	50
Ս. Ֆ. Եղեկաճուզի	» 286	—

ՊԵՐԼԻՆ, 23 Դեկտեմբեր

Ռուսիոյ	» 216	30
Բուսմէլի եղեկաճուզի	» 100	70
Գերման եղեկ. զարգացումներ	» 97	60
Ֆ. Ս. Լուսանի վրայ 3 տար.	» 86	240

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՍՏԻՐԿԵԱՆ-ԱՅՄԱՍԱԲՈՅԹ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԼԻԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ.Պոլիս, Մահմատ Փաշայի Խանը, Թիւ 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և բմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Ցունական և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ծանր են։ 49—104

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՋԻԼՍԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ
Թիւ 23, Կալոթա, Սակարանի դիմաց

Ցնչեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ- Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարանները ամէն տեսակ արժէքներու բրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէքներ կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բրուքներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7½	դրուշ
Կէս	5	»
Քառորդ	3	»

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի ապիֆիք արհեստից խարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկներուն հետ, այդ վիճակառութեան տոմակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	դրուշ
Կէս	40	»
Քառորդ	20	»
Մէկ ութերորդ	10	» 693

ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ
ՄԵՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԵՐԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ
Լիֆիսասիօն
Սկսեալ Նոյեմբեր 12էն
Քան օրուան համար միայն

Սոյն վաճառատունս անօրէնութիւնը ամէն տարուան պէս քանի օրուան լիֆիսասիօն մը կազմակերպած է, ժամ, ճաշակաւոր ու տոկուն ապրանքներ հայթայթելու համար ժողովրդեան։ Կիներու և աղոց հագուստներուն վրայ մեծ պեղ եղած է։ Հետեւեալ ապրանքներն ալ անմրցելի կերպով ժամ գնով պիտի ծախուին.— Ցանկեալ զուլպայ բաշկինակ, պրոտրի, փողկապ, ճերմակեղէն, պէլպա բուրդ եւ բամպակէ ծածկոց։ ներ, սեղմիրան հովանոց մատաբոյա, անձեռոց, վարագոյր, գորգ եւն.։

Կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ խանի մէջ գտնուող մեծ վաճառատունները, համոզուելու համար հոն ծախուած ապրանքներուն իսկական ժամանակութեանը ու անվիճելի ճաշակին։ 11—12

1803
IMPERIAL
ԻՄՊԷՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803ին
Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,000,000
Վնասուց հատուցուած 16,000,000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, հէնք և այլն խիստ չափաւոր գիներով
Դեր-զորձակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՏՈՍԻՈՆ Տ. ԳԻՒՐԳԻԼԻ Շ. Բ. ԳԼԻՖԹԸՆ
Ղալաթիա, Իսկայէթ Խան

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՑԵՒ ՁՈՒՐ
ԱՆՏՐՈՍ ԿՂԶԻՒՆ (ՍԱԼԻՒՅԱ)
Սեփականութիւն Լիմիթատ Ա. Ռանտի եւ որդիք
Գալաթիա, Թոփլանա փող. 9, կիսա-նիւթ Թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Ցունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ամերիկէի մէջ, ժամանակի մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Ցունաստանի և Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարբերութիւնները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած տարողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելիի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տամէճանային գինն է 30 դրուշ։ 12—36

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պաղնէ Գարու, թիւ 38

Սուլթան Պայազիտ Օգճիլար Պաշը գտնուող Սալիհ Սըրգը էֆ ի փորձուած վաճառատունը այս անգամ փոխադրուած է Պահնէ Գարու 38 թիւ ընդարձակ չէնքը(Թէվֆիգ էֆ.ի Բոհչաֆիէ վաճառատան դէմ։ Բազաքային ու զինուորական դասակարգի և տղոց յատուկ ամէն կարգի հաստատուն ու նրբաճաշակ կօշիկներ, ինչպէս նաեւ ամերիկեան, անգլիական և ռուսական ապաւնակագէ լաթիքներ կը ծախուին յիշեալ վաճառատան մէջ, ուր կը գտնուին նաեւ կօշիկի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ու ժամն ապրանքներ։ 13—30

ԻԼԱՆ
Բոսբա վէ Թիւրկիւազ Նեզարէթիսնէ

Տէրսաադէթ վէ թէրբիա բոսթանէնէրինէ խիթմալ օլունճաք փուլլար մէգթուլ գարթը էյնէն միլլաթլարնան լուլուզմ կէօրմէնէն պիր միլիոն իթի եիւզ պին ղարշ գարթ իլէ էթիրնէ վիլայէթլէրնէ Լէգթէ վէ Սէլիմիյէնի գարշիսէնէրինէ Թէէսիս խանէսինէ Թէլէկրաֆ խանթը մուգթէզի աէօր պին ալթը եիւզ գիլոկրամ աէօրթ միլիմէթթէ Քիմուր Թէլ վէ ալթը նիւզ ղազան ղաղա Թիմուրը մէրզուլութ օրթա մահէլ իզալաթիր մէվգիլի մուհանդասա վէ գլունճարդա կիպի Բուսմէլի Հիսարճէնա զուլունճան գէօհէկ վէ խիթմալտան սաղլամ գալս Թէլէրի իլէ նէզարէթէ անդամ վէ Փաստիրգազանա մէգմնուա աթիք խուրտա Թիմուր վէ պագդր վէ բիրինճ պորը վէ սայիրէնին մուզաեէֆէսի օլուզդնտան պալատ մուհարրիր մէգթուզ զ ուրիլարընը չէհրը հալը բուսիրին օն իքինճի չարչանտա կիւնի իհլէտի էվվէլէէ էվ Թէլ գէնգլիթ գանդար էլ Թէլ վէ գէլ գալ գարլ վէ գաթիք խուրտալարը չէհրը մէգթիրին օն էյ. սիրնի բաղար էյնէնի կիւնի իհլէտի էվվէլէէ էվ Փէրտասը սալը կիւնի գէղալիք եիւզէ պէր Թէնգիլիթլա իհլէտի գաթիէլէրինէ իհրասը մուգթէրիր օլմազա մէգթէրիր էշեալարը միւնգասա վէ մուզաեէֆէսինէ Թիլիզ օլանլար նիմանէ վէ լեզաթիր գէրէկ գէրէկ գէրէկ

ՁՂԱՑԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷՔ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՐ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը ասիճանաբար կը յաջողանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութիւնէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ալ չուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԵՐԻԱՆԱՐ ՏԸ ԲԻԼԸԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքունութիւնը, քնաբերկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հաղը, սրտի բաբախումը, մարելիքը, սրբազնօսը, մըղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարաշարժութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԵՐԻԱՆԱՐ ՏԸ ԲԻԼԸԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառաններու մէջ։ 52

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մաշային հիւանդութիւնները։ Իր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի աղոց և չափահասներու աչքի բորբոքումն և ուռուցքով բորբոքումն և բաղցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (tumeur), բորբոքումն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մարբին գուրս ելլի (éruption), խոյլ (aphtes), կուրծի ցաւերը, ոտի դառնալը, մէջքի ցաւ, վիզի բռնուիլը, յօդացաւը, մկնցաւնցը (tic), յօդակապերու ակաթութիւնը, կեղանկը (abcès), նիւմֆները, ճառուռները, հիրուրուները, տրիւներրու ալիւնը, ցուրտէն առաջ եկած ճաքուռները, վէրերը, ուռած ու սեւուծիր աչերը, մարբախաթ, մասնաշաղրբ, վարդախահ հնտերը, մարբային հնտերը։

Մարբի այս հրաշալի սպեղանին ազդեցութեանց և վերերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մարբը։ Մէջտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հնտեւեալ հիւանդութեանց մէջ, որ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք։ Ներաթափուիլ (ալկրրան), օձացաւ (երլանցրգ), որիճ (բէմրէյի) բորբոքութիւն, փոքր այտուցումներ, կարմրութիւններ, ածելիի վերերը եւն. եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն ոտն և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր Քիթեղ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն յամաքային Ներոպայի միակ գործակալ Գ. Էմմոն Բարունայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շէլլի Քրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտ Փոդոյ, Քիւ 95-96։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԷ 396

(Ստանի զարեչրատաց վրայի յարկը, ներդ Զրպարեանց գէմը)

Կոստարկաբրժեալ գարժիքներու մէջերու ամենատարբեր տեսակները մէկ անգամէն կը լրանան. ցաւով դիմելու ու բուժուած վերադառնալու պայմանու։

Նարահեր եղանակաւ, նօրը, հաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն; յոր և նման բնական, գիմի ձեւաւորութիւնը ցոյց տալին, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն ապահովելու։

Բնական հիւանդութիւնը կոստարկաբրժ կը բուժուի ինչպես նոր թարմացուցչ գիներու և ատենատարբերաբրժեալ պայմաններու մէջ։ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ե. Գ. Ցմահութիւնը կիրառի օրերն ալ (մինչեւ կէս եր) մինչեւ նոր ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կրնան։

Տեսնոր.—Գալաց կողմ մասնաճիւղ ՀԱՍՏԱՏԻՆ !! 197

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՒԼԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱՐ ՔԻՆԻՖԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ԿԱԿԱՈՅՈՎ

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կորուիլ դեղերու է՝ ն հանելի և է՝ լաւ է։ Բոլորովին աչխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլորոզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային նիւանդութեանց, տամարի նիւանդութեանց և նորապէս վիճակի համար։

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ խոմբեր	Երաշխաւորեալ խոմբեր	Ապահովագրեալ խոմբեր
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,038,390 ֆրանք

Այս Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարգևի, հանրաձի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթեր թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բերա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

747 27—52 Տնօրէն Արեւելքի համար Լ. ՏՕՆՏԻ

HUILE DE HOGG

ԱԶԴՈՒ ՄԱՖՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

ՄՕՐԻՒ ԶԿԱՆ ԻՒՂ

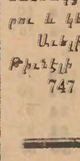

Ցայտնի է թէ մորու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձը մեռը մրջան օգտակար ու յանձնարարուած է փթիկակալ անձերու (երիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը ուրիշ վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոկ թէր-նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անառարկելի ապացոյցներու համար, եռանկիւնաձև շիշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիոն ոչ Տաարիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս գարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ներկայացուցիչ Բ. Բ. Հոկ, 2 Քիւ, Բասթիկիոն Բարիզ։

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք ուռնց նեղուկու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք եռնօսի նման զգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասքէօնեան դրուքեամբ դատուած յատակ ջուր մըն է և չատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ ուռեղական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Ատոնն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ ասոր վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարեալ մաքրանալու։ Գնդութիւն, գլխուցաւ և սոսմոքի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձիք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ խմեն, կապահովեն գնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառաններու մէջ։

504 61—65

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բիթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսկայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ՆԵՌՆԴ. — ՈՒՂՂՈՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԵՏ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,8
1898 ի հաւելք	84,775,
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172

Ընկերութեան քարտէզ է Ն. Գոլիս

Ա. ՀԱՒՐՄԻՒԼ

Գլխաւոր-Գործակալ Գալաթիոյ կողմերուն

(Կր տալ Ֆրանսերէն)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ և Բալքանեան Բլբոլն

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, ոգոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, յարմար սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճարի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ոչ մէկ պարտաւորութիւն չունի ապահովագրեալին անձնապահանութեան, մեռնելու, ամէն կողմ ճամբորդելու արգելքի, եթէ առանց իսկ տարուան կատարելի։ Նմանապէս ոչ մէկ յանցում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,208 Ֆր.։

Գոնձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայատէր ու քրտկիր ունեցող, կարասիներու և ապրանքներու նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վճառքներու, շոգենաւերու մասին աշխարհս ամբ կողմն ալ ուղեւորի։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս։ 1897ինը՝ հարիւրին 18։ 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ՊՐԻՏԻ ԼՈՆԴ Կ. Գոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԻԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԿԱՐԻՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թէոդորոս ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերբէպանի փողոց, ձեւաթ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Ինչիչ գործակալութեան Ա. ԳԻՒՐԵՂԵԱՆ։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՔՂԱԼԱԲԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԴԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Այդ դրամատունը կը վճառէ ամէն տեսակ արժէքուղիներ՝ իրենց գիներն հանմեմատութեամբ՝ ամսական 20 դրչ.էն մինչեւ 100 դրչ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Իրամատունը առալ քաղուած վիճակախաղերու թիւերը նայելու և չահուած պարգեւները գանձելու համար ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ տարագրուած և դրոշմուած։ Ամէն դատ արժէքուղիի թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէնիսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով; չահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն ազգատ անգամ այս դիրութեամբ կրնայ արժէքուղիի տէր ելլալ։ և յայտնի է որ ամսական 20 դրչի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չելլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ելլալով, ամէն հանապազ ունենալու պարտաւորութիւն պիտի ընդունուին, եթէ իրենք անհամբոյր չելլային։ Պէտք է ուրեմն անբարեմասն կերպով մը բրիք գործել։ Անմոռանալի է Վոլթերի սա խօսքը. «Բարեկրթութիւնը որոշութեան համար այն է թէ որ է ընդունելութիւնը դէմքի համար։ ասի բարեկրթութեան գ-ղարիկ պակերը, ու բարեսրտութիւնն է կաթոգին սիրելի։»

Գալով այն մարդուն՝ որ բարեկիրթ է սակայն մինչ մեր վրայ ունի դիւրաշարժ ելլալու, պատճառութիւններ յարգելու, և մարդերու հետ չգիտցի մէջ անբարոյ տնտեսութիւններէ խորհիլ կամենալու անհաճ առաջնորդութիւնը։ Մարդոյ բարեկրթութիւնը, կրնան, պայմանական բան մը է յայտնի՝ քան թէ զգացումի մը արտայայտութիւնը։ Բայց ես կը նախընտրեմ ասոնց հետեւութեամբ խարտեաշ մարդիկ մը քան թէ բնական բրտութիւն մը, կ'ըսէ Տը Լաթենա։

Հաղուադէպ չեն այս աւելի կամ նուազ իրականէ փաստաբանութիւններ որոնք սահմանուած են մեզ զանազանելու ազնիւ կերպերը, ինչպես նաև ազնիւ զգացումները։ Բանի քանի անձերէ լսած եմ որ եթէ մարդն ըստ էր այնինչ տարրութիւնը, ամբարտաւանութիւնը կամ սնափառութիւնն ունէր իրեն չարժաւոր։ Բնչ որ իրաւունք ունէինք ասոնց հարցնելու թէ (ինչէ՞ն գիտէք), ըստ իս՝ չպիտի թերահաւատիք ընկերարքութիւն տրէլերուն մէջ, ու յայտնելով անոնց թէ՝ առ իշգոյէ բարեարքութեան իրեն իրենք ալ ունենային այլ ամբարտաւանութիւնէն կամ սնափառութենէն փոքր մաս մը. գէթ իրենց մոլութիւնը կերպով մը օգտակար պիտի ըլլար։

(Շարունակելի)

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱԳԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԵԼԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական նաւերակարգութիւն

11 24 [illegible]

12 25 [illegible]

13 26 [illegible]

13/26 [illegible]

14 27 [illegible]

ՇՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՍՖԷ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

31ին Մթնցրդի, Մարտիկոյէն։

ՇՇԻՆԱՐՈՒԹԻՒՆ

Դեկտ. 24ին Սիրիսաթ, ուղ. Մարտիկոյ։

Յունվ. 1ին Մթնցրդի Սամսոն, Տրապիզոն և Գարմա։

[illegible]

175 Ֆրանք։ [illegible]

[illegible] 516 Բ. [illegible]

ՓԻԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր
[illegible]	13900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	13900	[illegible]	[illegible]
[illegible]	13953	[illegible]	[illegible]
[illegible]	13950	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ՀԵՐԻ Ի ԲՈՒՆԻՔ

Joly et Seager

[illegible]

ՄԱՍ

ՇՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր
[illegible]	1000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

194 [illegible]

ԹԻՄԱՍ ՈՒՐԻԼՄԸՆ

ԲՕՍՖՈՐՈՍԻ ԵՐԿՐԱ ՇՇԻՆԱՐԱՐ

Ընդհ. Հայր, Գ. Գալաթ և Օրթաքեա

Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր	Անուանք	Թիւեր
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1511	[illegible]	724	[illegible]	13
[illegible]	2407	[illegible]	2906	[illegible]	1495	[illegible]	2372	[illegible]	1111
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1172
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	3557	[illegible]	1152
[illegible]	1833	[illegible]	987	[illegible]	2732	[illegible]	1867	[illegible]	1304
[illegible]	1384	[illegible]	2333	[illegible]	2800	[illegible]	1751	[illegible]	1222
[illegible]	1078	[illegible]	1718	[illegible]	585	[illegible]	3419	[illegible]	1548
[illegible]	941	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1652	[illegible]	1437
[illegible]	4431	[illegible]	1436	[illegible]	2540	[illegible]	4192	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1090	[illegible]	1988	[illegible]	45
[illegible]	1337	[illegible]	1841	[illegible]	1968	[illegible]	1585	[illegible]	3439
[illegible]	1344	[illegible]	964	[illegible]	2307	[illegible]	1857	[illegible]	1916
[illegible]	1034	[illegible]	1833	[illegible]	1709	[illegible]	518	[illegible]	1279
[illegible]	3729	[illegible]	849	[illegible]	1038	[illegible]	2021	[illegible]	2394
[illegible]	1534	[illegible]	4582	[illegible]	2571	[illegible]	1967	[illegible]	1394
[illegible]	2697	[illegible]	2067	[illegible]	1643	[illegible]	1613	[illegible]	1320
[illegible]	4325	[illegible]	1343	[illegible]	2191	[illegible]	1759		

Գլիսо չոգենաւը, նաւապետ Եբնկ, ընդհանուր վաճառքով Հ.էն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԱՒՐԻԼ ԼԱՆԴ ՊՈՔՕ

Ք. 22—24, Քեւրիւ Թիւրէ Խան Գալաթա 777

— 25 —

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ Ժ.

ՃՇԳՐԱՒՈՐՀՈՒԹԻՒՆ

Ակնշելի, յամառ անողոք վճռաւոր, երբեմն մինչև բրտութիւն հասնելու չափ բացարձակ ըլլալով. պէտք եղած չափով ի նկատ չէր առներ ուրիշներուն յարաբերական վիճակը, և հետեւաբար զուրկ էր նաև ճշդախոհութենէ։

Ճանչի ճշդախոհութիւնը կը կայանայ ամէն բան ի հաշիւ առնելու մէջ։ Այն կարողութիւնն է՝ որով մարդ կը դատ ու կ'ընէ, ինչ որ պէտք է ու ինչպէս որ պէտք է, ամէն պարագայի մէջ ու ամէն մարդու նկատմամբ։ Փայլի, կը նշանակէ սրամտութիւն ունենալ իր անձին համար. ըմբռնել, որոշողութիւն ընել, կը նշանակէ սրամտութիւն ունենալ ուրիշներուն համար։ Այդ սրամտութեան կ-ըմոր ա-ժանդակն է երբաղատութիւնը, իմաստականութեան այս չոյսիթիքը։

Ներբաղատութիւն ունենալ, կը նշանակէ զգալ թէ ո՞րն է ուրիշներուն զգայուն կողմը, կը նշանակէ գուշակել թէ ի՞նչ բանէ կը նեղուին անոնք, կը նշանակէ զանոնք զարհուրեցնող բաներուն առաջն առնել, կը նշանակէ ունենալ չատ անգամ լռել քան թէ խօսիլ, կը նշանակէ երբեմն սատել յաւէտ քան տրանալ։ Առանց ներբաղատութեան, մարդ չի կրնար կատարելապէս բարեսիրտ ըլլալ, սիրտը չի բաւեր ամէն բան։ Անձնուիրութիւնն ունի իր մոլորութիւնը ինչպէս և իր անտանելութիւնները, պէտք է որ առաջնորդուի լուսաւորուի, նոյն իսկ ղեկավարուի։ Սրտի զգալն յեռոյ, մարդին անկ է դառնալ։

Անհրաժեշտ չէ մտածել ըսել թէ ուրիշներն ի՞նչ կարծիք ունին մեր մասին և ի՞նչ կերպով պիտի գնահատեն մեր վարքը։ Արդէն ըստ եմ, թէ այս տեսակ մտազբաղումն ա՛նչափ ունայն է՝ որչափ խրատուին, և թերևս ուրիշ ամէն մտազբաղումէ աւելի կրնայ խանգարող մը ըլլալ։ Բայց այն սրամիտ մարդը՝ որ կը խորհի բարիք գործելու վրայ, պիտի կըրնայ որոշել թէ ի՞նչ ձեւով այն բարիքը կրնայ ի հանդէս բերուիլ։ ու երբ հասատ տեղը, ժամանակն ու միջոցները, կարող պիտի ըլլայ պարզօրէն գործածել իր իմացականութիւնն ու փափկանկատութիւնը։ Ամէն հիւանդութիւն չի պատահիներ միևնոյն դրամանները. ամէն դժկամակութիւն, ամէն վիրա, ամէն ոգէտ ո՛չ միևնոյն օգնութիւններ կը պահանջեն, ո՛չ միևնոյն խորհուրդները, ո՛չ ալ միևնոյն զոհողութիւններ։ Մարդ բարեսիրտ չէ սակ, վասն զի կը սիրէ, կուտայ կամ կը ներէ, այլ վասն զի ճիշդ ժամուն ու բարեպատեհ ձեւի մը ներքև կը մատակարարէ ա՛յն բաւականը՝ որ պարտի դարմանել վէրքերը։ կը խօսի ա՛յն խօսքը՝ որ պարտի քաջալերել, ինչպէս և կ'ուզէ ա՛յն յանդիմանութիւնը՝ որ պարտի դարձնել դէպ ի բարին։

Ներբաղատ և՝ իշխող՝ բարեսիրտ եղողը միայն սիրացած է ծառայութիւն մատուցանելու արուեստին։ Եթէ տալու կերպն աւելի լաւ չէ միտ քան թէ սրտուած բանը, գոնէ անոր յարակից զուգորդն է։ Ցայտնի է թէ ծառայութիւնները որչափ կը կարօտին փափագրաբար ներել տալու։ Ամէն ինչ որ, բառարարութեան մէջ, կախում ունի ձեւէն, կերպէն, սրամտութեան սահմանին մէջ։ Անշորհնութիւն ու անբարեկրթութիւնը տմարութեան ապացոյց մը պիտի նկատուին միտ։ Ինքզինքը ուրիշներէն վեր կարծել, ամբարտաւաններու կը վայլէ, անուղղակի այնպէս կարծել տալ ինքզինքը, տխմարներու կը վայլէ։ Կան մարդիր՝ որոնք այնչափ տիրաբարտ են իրենց անձին իսկ, որ կը կարծեն գերազանց հանդիսանալ եթէ տոգորական ձեւով շարեն։ Այդպիսիներները, առաջին տեսութեամբ, կրնան նը-

---

չանաւոր համարուիլ, իրենց խակամտութիւնն ու իրենց տխմարութիւնը գիտենք կը կոչուին ինքնահամ անիս։ Միշտ պիտի գտնուին այսպիսի մարդեր. միայն մէկ որոշիչ յատկանիշ կրնամ դնել անոնց վրայ, մանաւորապէս ապակուած երեսներ ունին։ Կը ճանչնամ շատ սրամիտ և հետեւաբար՝ շատ բարեկիրթ մարդեր, որոնց զուգակերը չպիտէ պարտիկներ են, որոնք իրենց հայրերուն համարին կը կրթենի՝ բոլորովին իրենց հոնոյքին համաձայն տխմարներ ըլլալու համար։

Ասոնք կը պատկանին այն տեսակին որոնց վարքը կը բացայայտի ողջմտութեան իսպառ բացակայութիւնով միայն։ Թող չարիշնանն տրամադրել ոչ իրենց տիրոջ, ոչ իրենց ժամանակը, ոչ իրենց դրամը ոչ իրենց նեղութիւնը յոյսս իրենց նմաններուն, թող չգիտնան բան մը ընել վերջապէս ա՛յն բաներէն՝ որոնք հոգի տալէն մէկ կը կազմեն ոնձնարարութիւն մը դէպ ուրիշներն ու անձնուրացութիւն մը—կը հասկցուի այս բանն ու կը տեսնուի ամէն օր։ Բայց երբ կը մտրեն յանձն առնել արտաքին այն պիտի ձեւերը՝ որոնք ոչ մէկ ծախք, ոչ մէկ զոհողութիւն կը պահանջեն, և որոնք այնուհետեւ ձրի հրապոյրն մը են, քրիստեան յանցանք մըն է սա սուգիւ։ Բարեսրտութիւնը կը մեղադրուի թէ ծախք կը պատճառէ, բայց բարեկիրթ ըլլալը ծախք չի պատճառեր բնաւ։

Նրբամտութենէն ոմանք կը պնդեն թէ մարդիկ իրենք զիրենք բարեկիրթ կը ձեւացնեն իրենց ունեցած առաքինութիւնները հրապարակելու ծանկամտ դիտաւորութիւնով։ Բարեկիրթութիւնը, կ'ըսեն, դիմակ մը, խարուսիկ երեսիթ մըն է, և ոչ թէ բարեսրտութեան նշան։ Կրնայ՝ յաւելու սիրայօժար կամքով։ Սեռ բարեսիրտ չեմ, փափկանկատ չեմ, ոչ ալ գուզեմ այնպես երեւիլ։ Սիրելի էր թէ՛ մ որ անոնք այսպիսի համարձակախօսութիւն մը ունենային։ Իրօք, պատմեր, մարդ հորիւրարատ բարեսիրտ չէ՝ վասն զի բարեկիրթ է։ Բարեսիրտ ըլլալու համար, լաւագոյն է բարեկիրթ ըլլալ։ Գիտեմ թէ ունինք անհամբոյր բարեգործներ. բայց միթէ այս պարագան կրնա՞ ապացոյց մը համարուիլ թէ անոնց բարեգործութիւնները նուազ երախտագիտութեամբ պիտի ընդունուին, եթէ իրենք անհամբոյր չելլային։ Պէտք է ուրեմն անբարեմասն կերպով մը բրիք գործել։ Անմոռանալի է Վոլթերի սա խօսքը. «Բարեկրթութիւնը որոշութեան համար այն է՝ թէ որ է ընդունելութիւնը դէմքի համար. ասի բարեսրտութեան գ-ղարիկ պակերը, ու բարեսրտութիւնն է կաթոգին սիրելի։»

Գալով ա՛յն մարդուն՝ որ բարեկիրթ է սակայն մինչ մեր վրայ ունի դիւրաշարժ ելլալու, պատճառութիւններ յարգելու, և մարդերու հետ չգիտցի մէջ անբարոյ տնտեսութիւններէ խորհիլ կամենալու անհաճ առաջնորդութիւնը։ Մարդոյ բարեկրթութիւնը, կ'ըսեն, պայմանական բան մը է՝ յայտնի՝ քան թէ զգացումի մը արտայայտութիւնը։ Բայց ես կը նախընտրեմ ասոնց հետեւութեամբ խարտեաշ մարդիկ մը քան թէ բնական բրտութիւն մը, կ'ըսէ Տը Լաթենա։

Հաղուադէպ չեն այս աւելի կամ նուազ իրականէ փաստաբանութիւններ որոնք սահմանուած են մեզ զանազանելու ազնիւ կերպերը, ինչպես նաև ազնիւ զգացումները։ Քանի քանի անձերէ լսած եմ որ եթէ մարդն ըստ էր այնինչ տարրութիւնը, ամբարտաւանութիւնը կամ սնափառութիւնն ունէր իրեն չարժաւոր։ Բնչ որ իրաւունք ունէինք ասոնց հարցնելու թէ (ինչէ՞ն գիտէք), ըստ իս՝ չպիտի թերահաւատիք ընկերարքութիւն տրէլերուն մէջ, ու յայտնելով անոնց թէ՝ առ իշգոյէ բարեարքութեան իրեն իրենք ալ ունենային այլ ամբարտաւանութենէն կամ սնափառութենէն փոքր մաս մը. գէթ իրենց մոլութիւնը կերպով մը օգտակար պիտի ըլլար։

(Շարունակելի)